

ΤΕΚΤΟΝΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

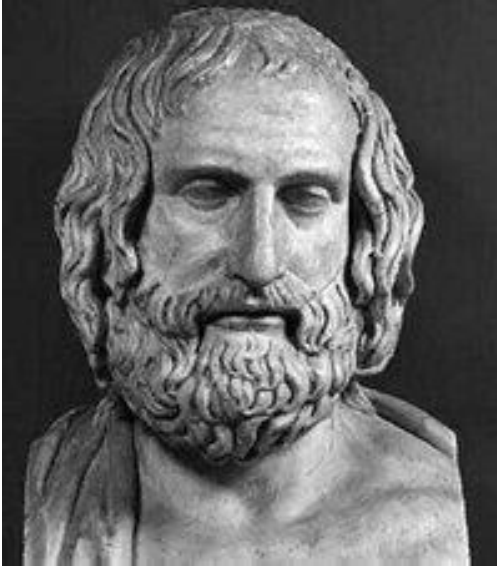
ΣΕ ΥΠΑΡΞΙΑΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

Aπό την εποχή που ο άνθρωπος συνειδητοποίησε την ύπαρξή του, μέχρι τις μέρες μας, τον απασχολούν εκτός από τα τρία βασικά ερωτήματα - Ποιος Είμαι; Από πού έρχομαι; Που πάω; - και ένας αρκετά μεγάλος αριθμός ερωτημάτων που άπτεται της ίδιας του της Ύπαρξης και αφορούν την στάση που πρέπει να κρατήσει αυτός στην ίδια του την ζωή.

Τα ερωτήματα αυτά, αλλά και οι αιτίες που δημιουργούν τις όποιες συμπεριφορές έχει ο κάθε ένας από μας στην ζωή του, προσπαθεί να τα διερευνήσει μια νέα σχετικά επιστήμη. Η ψυχολογία. Αυτή προσπαθεί να προσεγγίσει τα διάφορα είδη συμπεριφοράς που έχει ο κάθε ένας από μας και αν αυτά δημιουργούν πρόβλημα στην καθημερινότητά, να βρει τις αιτίες και να προτείνει λύσεις, ώστε να πάψουν να δημιουργούνται δυσάρεστες καταστάσεις στην συμπεριφορά μας με τον εαυτό μας και τους γύρω μας.

Βέβαια αν η Ψυχολογία είναι η επιστήμη που σχετίζεται με την συμπεριφορά του ανθρώπου, η Φιλοσοφία είναι αυτή που υποστηρίζει την επιστήμη αυτή, ώστε να προτείνει λύσεις και μεθόδους επίλυσης των προβλημάτων συμπεριφοράς. Για τον λόγο αυτό έχουν δημιουργηθεί αρκετές, για να μην πω πολλές, σχολές Ψυχολογίας, οι οποίες προτείνουν διαφορετικές προσεγγίσεις στην λύση αυτών των προβλημάτων και στον εντοπισμό των αιτιών που τα δημιουργούν.

Ένα πολύ σύγχρονο, αλλά όχι τόσο νέο, φιλοσοφικό κίνημα με προεκτάσεις και εφαρμογές στην Ψυχολογία είναι και ο Υπαρξισμός. Πολλοί ερευνητές, αλλά και ο ομιλών, θεωρούν ότι οι πρώτοι Υπαρξιστές

φιλόσοφοι ήταν οι Σοφιστές στην αρχαία Ελλάδα. Αυτοί ήταν οι πρώτοι που τοποθέτησαν τον άνθρωπο στο κέντρο του ενδιαφέροντος. Χαρακτηριστική είναι η ρήση του Σοφιστή Πρωταγόρα (490 – 420) «Πάντων χρημάτων μέτρον ἐστὶν ἄνθρωπος, τῶν μὲν ὄντων ὡς ἔστιν, τῶν δὲ μὴ

ὄντων ὡς οὐκ ἔστιν¹».

Το κίνημα του Υπαρξισμού εμφανίστηκε Ευρώπη λίγο μετά το τέλος του 2^{ου} Παγκόσμιου πολέμου και πολύ γρήγορα μεταφέρθηκε στις ΗΠΑ. [4]Κύριες μορφές του ο Jean Paul Sartre (1905 – 1980) και ο Albert Camus (1913 – 1960). Υπήρξαν βέβαια και νωρίτερα φιλόσοφοι που θα μπορούσαμε να τους ονομάσουμε «Υπαρξιστές» όπως ο Ισπανός Miguel Del Unamuno (1864 – 1936), ο Δανός Soren Kierkegaard (1813 – 1855), ο Γερμανός Martin Heidegger (1879 – 1986) και ο Friedrich Nietzsche (1844 – 1900).

Ο 2^{ος} Παγκόσμιος Πόλεμος και η εμφάνιση του Ναζισμού στην Γερμανία, ήταν η αφορμή ώστε να στραφεί η σκέψη των φιλοσόφων και των ψυχολόγων στην ατομική ευθύνη που έχει ο άνθρωπος σε αυτά που συμβαίνουν γύρω του. Οι Υπαρξιστές φιλόσοφοι πρότειναν την άποψη ότι η διαφορά που κάνει τον άνθρωπο, Άνθρωπο, είναι η δυνατότητα που έχει να επιλέγει. Ο Sartre μάλιστα θεωρεί ότι ο

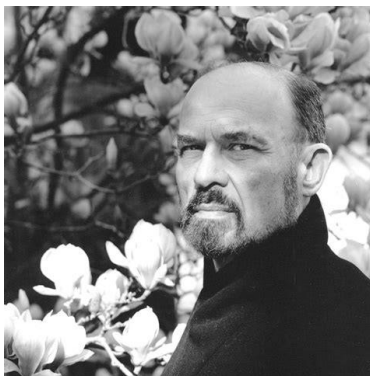

¹Πλάτων, *Θεαίτητος*, Κάκτος, 1993

άνθρωπος είναι υπεύθυνος όχι μόνο για αυτά που επιλέγει αλλά και για αυτά που δεν επιλέγει. Κατά συνέπεια δεν είμαστε έρμαια του περιβάλλοντός μας ή της εκπαίδευσης και ανατροφής μας αλλά έχουμε Ελεύθερη Βούληση και το δικαίωμα της επιλογής.

Στην Ψυχολογία οι πρώτοι υπαρξιστές ήταν οι Ελβετοί Ludwig Binswangen (1881 – 1966) και Medard Boss (1903 – 1990). Επηρεαζόμενοι από τον Heidegger εγκατέλειψαν την ψυχανάλυση και στράφηκαν στον Υπαρξισμό ως μέθοδο ψυχοθεραπείας. Σημαντικοί ψυχολόγοι όπως ο Γερμανός Viktor Frankl (1905 – 1997), ο Rollo May (1909 – 1994) και πιο σύγχρονοι όπως ο Irvin Yalom (1931 -), η Emmy van Deurzen (1951 -), ο Erik Craig, ο Ernesto Spinelli κ. α. ανέπτυξαν την υπαρξιακή ψυχοθεραπεία και την τοποθέτησαν στις κορυφαίες μεθόδους αυτογνωσίας. Για τους Υπαρξιστές η σύγκρουση δεν πηγάζει ούτε από τα απωθημένα ένστικτά μας, ούτε από τα εσωτερικευμένα πρότυπα σημαντικών προσώπων της παιδικής μας ηλικίας. Η σύγκρουση προέρχεται από την βαθύτερη επίγνωση των δεδομένων της ύπαρξής μας.

Πως μπορεί κάποιος να ανακαλύψει τα δεδομένα αυτά; Η μέθοδος είναι ο βαθύς προσωπικός λογισμός. Οι συνθήκες; Ελεύθερος και μοναχικός χρόνος μακριά από τις καθημερινές σκοτούρες. Με τον τρόπο αυτό, ο άνθρωπος, θα μπορέσει να έρθει σε επικοινωνία με τις βαθύτερες εσωτερικές του ανησυχίες δημιουργώντας τις συνθήκες ώστε να τις

συνειδητοποιήσει.

Όταν λοιπόν κάποιος αφιερώσει τον απαιτούμενο χρόνο στην αναζήτηση του *Εσώτερου Εαυτού* του, τότε κατά τον Yalom, ο οποίος επηρεάστηκε από τον Sartre, θα συναντήσει τέσσερις μεγάλες ερωτήματα - ανησυχίες οι οποίες βρίσκονται στην βάση της ύπαρξης κάθε ανθρώπου.

Οι τέσσερις μεγάλες και βασικές ανησυχίες γι αυτόν είναι:

1. Η Υπαρξη του Θανάτου.
2. Η Έννοια της Ελευθερίας.
3. Η Μοναξιά
4. Η Έλλειψη Νοήματος στην Ζωή².

Στην συνέχεια θα αναλύσουμε μια - μια τις βασικές αυτές ανησυχίες και θα δούμε τι προτείνει η Ελεύθερη Τεκτονική για αυτές τις περιπτώσεις.

Η πρώτη βασική ανησυχία είναι αυτή του **Θανάτου**, «της μη δυνατότητας δηλαδή για περαιτέρω δυνατότητες» κατά τον Heidegger. Ο άνθρωπος αν και θεωρεί ότι ο Θάνατος είναι το μόνο σίγουρο γεγονός κατά την διάρκεια της ζωής του, αρνείται να ασχοληθεί με αυτόν και τον φοβίζεται το γεγονός της δεδομένης μη ύπαρξής του. Πολλοί φιλόσοφοι και ψυχολόγοι πιστεύουν ότι ο κύριος λόγος αυτής της άρνησης να αντιμετωπίσει τον θάνατο και να εξοικειωθεί με την ιδέα ότι κάποια στιγμή θα έρθει σε όλους μας αυτός, είναι η αίσθηση της ανυπαρξίας που προϋποθέτει. Με τον θάνατο δηλαδή η οντότητα που είναι γνωστή ως Γιώργος, Νίκος, Μαρία, Ελένη κλπ παύει να υπάρχει και στην θέση της δεν μένει τίποτε.

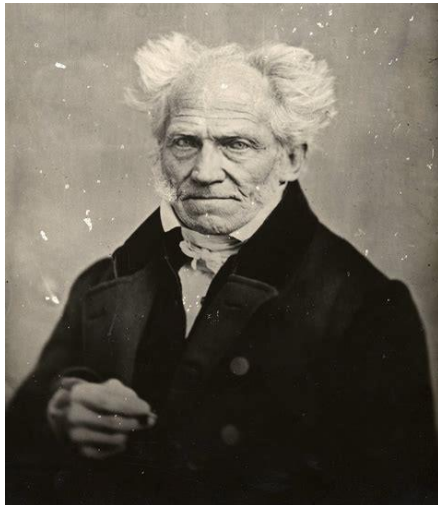
4

Την ανυπαρξία αυτή η φιλοσοφία, ο εσωτερισμός και η θρησκεία προσπάθησε με πολλούς τρόπους να εξωραϊσουν. Πρότειναν διάφορα μοντέλα τα οποία δημιούργησαν την πεποίθηση στον άνθρωπο, της ύπαρξης της οντότητας αυτής και μετά τον θάνατο. Όλα τα μοντέλα αυτά προϋπέθεταν την ύπαρξη ενός άυλου τμήματος στον άνθρωπο. Την Ψυχή. Με βάση την ύπαρξη του τμήματος αυτού πρότειναν την θεωρία της *Ανάστασης των Νεκρών*, την θεωρία της *Μετενσάρκωσης* ή την Θεωρία της *Αθανασίας της Ψυχής* ανάλογα με το προτεινόμενο κοσμοείδωλο. Σε όλες

² Στο σημείο αυτό πρέπει να αναφέρουμε ότι δεν συμφωνούν όλοι οι Υπαρξιακοί φιλόσοφοι και ψυχοθεραπευτές με την άποψη αυτή. Πολλοί επηρεασμένοι κυρίως από τον Heidegger δέχονται την ύπαρξη των λεγόμενων *Οντολογικών δεδομένων* και ασχολούνται κυρίως με αυτά, ενώ κάποιοι άλλοι κάνουν μια μίξη των δύο προσεγγίσεων.

αυτές τις θεωρίες μετά τον θάνατο το ένα από τα δύο μέρη του ανθρώπου, η Ψυχή, εξακολουθεί να υπάρχει, άρα και ο ίδιος ο άνθρωπος υπάρχει. Όλες αυτές οι θεωρίες δεν λύνουν το πρόβλημα του θανάτου, αλλά ωραιοποιούν κάποιες συνθήκες ώστε το γεγονός αυτό να μας έρθει λιγότερο οδυνηρά.

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να σας αναφέρω την άποψη του Schopenhauer στο θέμα αυτό. Στο έργο του *Περί του δόγματος της αφθαρσίας της Αληθινής μας φύσης από τον Θάνατο* γράφει: «Αν στην καθημερινή συναναστροφή ένας από τους πολλούς που θα ήθελαν να τα ξέρουν όλα, αλλά που δεν θα μάθουν ποτέ τίποτε, ρωτά αν συνεχίζεται η

ύπαρξη μετά τον Θάνατο, η πιο ταιριαστή και κυρίως η πιο σωστή απάντηση θα ήταν 'μετά τον θάνατό σου θα είσαι ότι ήσουνα πριν από την γέννησή σου'». Η θέση αυτή του μεγάλου φιλοσόφου νομίζω ότι είναι χαρακτηριστική της αγνωσίας μας στο θέμα αυτό.

Η Τεκτονική, στα Τυπικά των συμβολικών βαθμών της Αμίλλης τουλάχιστον, δεν φαίνεται να δέχεται την ύπαρξη της Ψυχής. Στο δε θέμα της μετά θάνατον ζωής δεν παίρνει θέση. Είναι σαν να μην την απασχολεί. Αντίθετα όλα τα τυπικά της είναι πλούσια σε διάφορες νουθεσίες ώστε ο Τέκτονας να ζήσει μια αξιοπρεπή και τίμια ζωή για να καταστεί «...σεβαστός στην κοινωνία, χρήσιμος εις την ανθρωπότητα και κόσμημα της Εταιρείας, της οποίας, κατά την εσπέρα ταύτην κατέστη μέλος»³.

Ζώντας όμως με αυτόν τον τρόπο ένας άνθρωπος επιτυγχάνει δύο πράγματα. Το πρώτο από αυτά είναι η βίωση μιας ευτυχισμένης και

³ ΕΜΣΤΕ, *Τυπικό Αμίλλης*, 2001, σ.57-58

δημιουργικής ζωής την οποία χαίρεται. Όποιος ζει μια πλούσια, με αυτόν τον τρόπο ζωή δεν έχει κανένα λόγο να ασχολείται με τον θάνατο. Απολαμβάνει το 'τώρα' και είναι πολύ απασχολημένος με αυτό. Το δεύτερο είναι ότι απολαμβάνει μια ζωή αυθεντική. Είναι μια ζωή όπως αυτός ο ίδιος έχει επιλέξει και κατά συνέπεια είναι αυτή που ο ίδιος επιθυμεί. Μια τέτοια ζωή είναι μια ευτυχισμένη ζωή χωρίς συμβιβασμούς και υπαναχωρήσεις. Αυτή η ζωή δίνει αξία σε κάθε της στιγμή διότι γνωρίζουμε με τον τρόπο αυτό, ότι κάθε στιγμή είναι μοναδική.

Αυτός ο οποίος είναι αυθεντικός και ταυτόχρονα χρήσιμος στην κοινωνία και κόσμημα της αδελφότητας είναι αυτός ο οποίος έχει επιτελέσει ένα σημαντικό Έργο. Το Έργο αυτό – κοινωνικό, πολιτιστικό, φιλοσοφικό, οικογενειακό κλπ – είναι αυτό το οποίο θα του χαρίσει κάτι για το οποίο δεν έχει κοπιάσει ιδιαίτερα. Την Αθανασία μέσω της μνήμης της ύπαρξης του Έργου.

Τόσο οι Υπαρξιστές φιλόσοφοι όσο και η Τεκτονική πιστεύουν ότι η ζωή και ο θάνατος συνυπάρχουν. Είναι οι δύο πλευρές του ίδιου νομίσματος. Όσο πιο πλήρως αναγνωρίσουμε την ύπαρξη του θανάτου τόσο πιο πλήρως θα ζήσουμε την ζωή και αντίστροφα. Η άρνηση του ενός συνεπάγεται την άρνηση και του άλλου. Όπως έλεγαν οι Στωικοί, «ο θάνατος είναι το πιο σημαντικό γεγονός της ζωής». Το να μάθουμε να ζούμε καλά σημαίνει να μάθουμε πώς να πεθάνουμε καλά και αντίστροφα.

Βέβαια ο Τέκτων όπως και κάθε άνθρωπος θα βιώσει πολλούς 'θανάτους' κατά την διάρκεια της ζωής του. Ένας από τους σημαντικότερους 'θανάτους' είναι και αυτός του ίδιου του εαυτού και η αναγέννηση ενός νέου μετά από κάθε βελτίωση της συμπεριφοράς του, της αντιμετώπισης της ίδιας της ζωής, η της περισσότερο συνειδητής καλυτέρευσης της στάσης του στον συνάνθρωπο και το περιβάλλον.

Η βίωση όμως μιας αυθεντικής ζωής, μιας ζωής έτσι όπως την θέλει ο καθένας από μας, μακριά από τα κοινωνικά 'πρέπει' μας οδηγεί στην βίωση μιας ζωής γεμάτη από **Ελευθερία**. Η Συνειδητοποίηση, ότι την στιγμή του θανάτου εμείς θα πεθάνουμε και κανείς άλλος, μας οδηγεί στην απόφαση να ζήσουμε μια ζωή όπως εμείς την θέλουμε. Όπως εμείς την αποφασίσαμε. Γνωρίζουμε βέβαια, λένε οι Υπαρξιστές φιλόσοφοι, ότι υπάρχουν κάποια κοινωνικά ή βιολογικά όρια μέσα στα οποία αναγκαστικά θα πρέπει να ζήσουμε την ζωή μας και ότι τα όρια αυτά δεν είναι δυνατόν να τα υπερβούμε. Αλλά υπάρχει πάντα μια διαφορετική αντιμετώπιση αυτών των ορίων που κάνει την ποιοτική διαφορά στην ζωή

μας. Ο V. Frankl λέει ότι, αυτό που έχει σημασία δεν είναι τα γεγονότα αυτά καθ' αυτά, όπως π.χ. η ύπαρξη μιας χρόνιας ασθένειας, αλλά ο τρόπος που θα σταθούμε απέναντί της. Ο ίδιος το έκανε πράξη όταν βρισκόνταν στο στρατόπεδο συγκέντρωσης κατά την διάρκεια του Β. Παγκόσμιου Πολέμου.

Η έννοια της Ελευθερίας είναι σχεδόν συνώνυμη με την τεκτονική ιδιότητα. Ο Τέκτονας για να είναι Τέκτων πρέπει να είναι Ελεύθερος. Είναι ένα από τα προαπαιτούμενα κατά την *Τελετή Εισδοχής*. Πολλάκις διατυπώνεται η πρόταση «...Επειδή είναι Ελεύθερος και».⁴

Ένα ιδιαίτερα σημαντικό σημείο κατά την διάρκεια της *Τελετής Εισδοχής*, το οποίο άπτεται της προσωπικής ευθύνης της πράξης κάθε ατόμου και ιδιαίτερα του Τέκτονα, είναι αυτή της ερώτησης που υποβάλλεται από τον Σεβάσμιο της Στοάς «...Κύριε, δηλούτε επισήμως και επί τη τιμή σας, ότι προσφέρεσθε ως υποψήφιος εις τα μυστήρια και τα προνόμια του Ελευθεροτεκτονισμού, απροκατάληπτος από προτροπές

⁴ ΕΜΣΤΕ ο. π. σ. 30

φίλων αντιθέτους προς την ιδίαν σας κλίσιν και ανεπηρέαστος από προσωπικόν συμφέρον και ταπεινά κίνητρα;»⁵

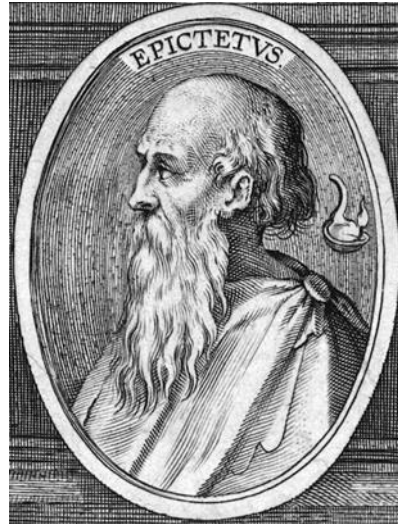
Και οι δύο αυτές αναφορές μας επιβεβαιώνουν την ιδιότητα του Τέκτονα να είναι Ελεύθερος. Τι σημαίνει όμως κάτι τέτοιο; Κατά την άποψη του ομιλούντα σημαίνει ότι οι όποιες αποφάσεις του εκπονούνται με οικία και ελευθέρα βούληση και ότι αυτός και μόνο αυτός είναι υπεύθυνος για τις πράξεις του και τους λόγους του. Ότι οι πράξεις και οι λόγοι του διέπονται από το αίσθημα του δικαίου και του ορθού και όχι από ωφελμιστικές σκέψεις, και πράξεις υποταγής στην εκάστοτε εξουσία και κοινωνική πρακτική. Ότι σε τελική ανάλυση ο λόγος ή η πράξη του Τέκτονα είναι μια πράξη δικής του παρόρμησης και απόφασης και όχι μια πράξη που κάποιος εξωτερικός και ενάντιος στην θέλησή του παράγοντας επέβαλε.

Μια τέτοιου είδους επιλογή είναι μια επιλογή στάσης ζωής. Επιλέγουμε εμείς το μονοπάτι που θα μας οδηγήσει στην *λείανση του λίθου* γνωρίζοντας το βάρος της ευθύνης και της θέλησης που η απόφαση αυτή συνεπάγεται. Ξεπερνάμε τις όποιες δικαιολογίες και αναστολές βρεθούν εμπρός μας και πορευόμαστε στον δικό μας δρόμο της Γνώσης και βελτίωσης του Εαυτού επειδή εμείς το έχουμε επιλέξει. Αυτό βέβαια το κάνουμε ΤΩΡΑ. Κινητήριοις δύναμή μας είναι η θέλησή μας να ζήσουμε την ζωή μας όσο καλλίτερα γίνεται, όπως εμείς την ονειρευόμαστε ώστε όταν θα φτάσει η ώρα του θανάτου να είμαστε πλήρεις και έτοιμοι να τον δεχτούμε.

Μια άλλη μορφή Ελευθερίας για τον Τέκτονα, αλλά και για κάθε σκεπτόμενο άνθρωπο, είναι η σύνδεσή του με διάφορα υλικά αγαθά και κοινωνικές ή επαγγελματικές καταστάσεις. Το να θεωρήσει ότι η αξία του σαν άνθρωπος οφείλεται στην κτήση υλικών αγαθών ή στην κατάκτηση κάποιου κοινωνικού επιπέδου σε βάρος της πραγματικής του ανάγκης για

⁵ Ο. π. σ. 35

πνευματική πρόοδο και εποικοδομητική χρήση του ελεύθερου χρόνου του. Ο Επίκτητος (50 – 138) μας αναφέρει ότι ο υπερβολικός σύνδεσμος είτε με τα υλικά αγαθά, είτε με άλλα άτομα ή ακόμη και με την προσήλωση στην έννοια του *Εγώ* είναι η μεγαλύτερη δυστυχία για τον άνθρωπο. Περισσότερο νομίζω να πούμε στην περίπτωση αυτή πόσο μεγάλη είναι η στέρηση της Ελευθερίας από τέτοιες καταστάσεις.

Για τον Τέκτονα η ομορφιά και η παρηγοριά στην ιδέα ότι δεν θα αφήσει να τον επηρεάσουν τα μικροπράγματα της καθημερινότητας, οι ασήμαντες επιτυχίες ή αποτυχίες, οι ανησυχίες για το αν είναι ή όχι αρεστός και θα ακολουθήσει τον δρόμο που αυτός ο ίδιος έχει χαράξει στην ζωή του είναι μια μορφή της Ελευθερίας που αυτός έχει κατακτήσει στην ζωή του. Σε τελική ανάλυση κανένας δεν μπορεί να αλλάξει έναν άλλο άνθρωπο, παρά μόνο τον εαυτό του. Κανένας δεν μπορεί να αλλάξει αν δεν θέλει και αν συνειδητά δεν επιλέξει να κάνει αυτή την αλλαγή στην ζωή του.

Για να συμβούν όλα αυτά βέβαια πρέπει να έχουμε φτάσει σε ένα αποδεκτό σημείο γνωριμίας με τον Εαυτό μας. Η γνωριμία αυτή προϋποθέτει την ύπαρξη στιγμών απόσυρσης από την καθημερινότητα και στοχασμού του τρόπου σκέψης και συμπεριφοράς μας, καθώς και των Αρχών που διέπουν την στάση μας αυτή. Στο σημείο αυτό θα ήθελα να κάνω έναν διαχωρισμό μεταξύ δυο εννοιών. Της έννοιας *Μοναξιά* και της έννοιας *Μοναχικότητα*

Με την έννοια *μοναξιά* εννοούμε την κατάσταση αυτή κατά την οποία χωρίς να το επιδιώκουμε είμαστε μόνοι λόγω διαφόρων καταστάσεων ατομικών ή κοινωνικών. Αντίθετα *μοναχικότητα* είναι η

κατάσταση κατά την οποία είμαστε μόνοι επειδή εμείς το επιλέξαμε για τα επιτύχουμε έναν σκοπό, ένα στόχο. Ο σκοπός αυτός μπορεί να είναι η απρόσκοπτη εργασία μας σε ένα θέμα ή η ίδια η γνώση ενός τμήματος του Εαυτού μας. Μετά το πέρας του συγκεκριμένου έργου επιστρέφουμε στον κοινωνικό μας περίγυρο συνεχίζοντας τις δραστηριότητές μας. Στο σημείο αυτό βέβαια είναι απαραίτητο να επισημάνουμε ότι υπάρχει πολύ μεγάλος κίνδυνος η *μοναχικότητα* να εξελιχθεί σε *μοναξιά* και κάτι τέτοιο πρέπει να το λάβουμε σοβαρά υπ' όψιν μας.

Το βέβαιο είναι ότι τα σοβαρά σημεία στην ζωή μας θα τα περάσουμε μόνοι μας. Ο Θάνατος, μια πολύ σοβαρή ασθένεια, μια ατομική δοκιμασία κοινωνικού ή επαγγελματικού χαρακτήρα είναι μερικά μόνο από τα γεγονότα μιας ζωής όπου θα κληθούμε να τα περάσουμε μόνοι μας. Αυτά τα γεγονότα είναι δυνατόν να τα περάσουμε με μεγαλύτερη ευκολία αν έχουμε εργαστεί πάνω στον Εαυτό μας.

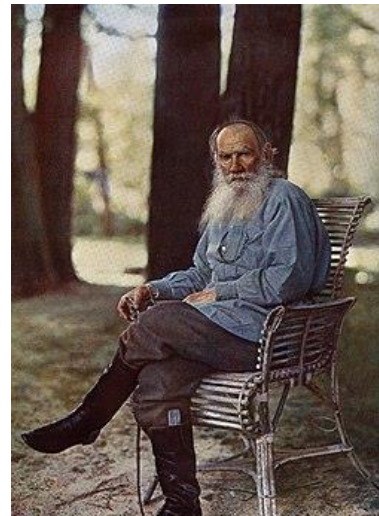
Η εργασία στον Εαυτό πραγματοποιείται με την *μοναχικότητα*. Σε καταστάσεις *μοναχικότητας*, διαλογιζόμενοι πάνω στα σημεία της προσωπικότητάς, *λειαίνουμε τον λίθο* μας αποκόπτοντας τις ανώμαλες επιφάνειες, τα ελαττώματά μας. Σε τέτοιες καταστάσεις θα γνωρίσουμε τον εαυτό μας, θα αποδεχθούμε τα ελαττώματα και τα προτερήματά μας. Θα σκεφτούμε αν ένα τμήμα της προσωπικότητάς μας είναι δικό μας ή μας έχει επιβληθεί έξωθεν και αν αυτό θα πρέπει να το «ρίψουμε στα απορρίμματα» ή να το κάνουμε πραγματικά δικό μας.

Ο Τέκτων κατά την πορεία του στην Αδελφότητα πολλές φορές θα αισθανθεί αυτή την *μοναχικότητα*. Θα την αισθανθεί κατά την διάρκεια της προετοιμασίας στην *Τελετή Εισδοχής* του όταν μόνος θα παραμείνει στον θάλαμο της περιουλογής. Μόνος θα αποφασίσει αν θα αποδεχθεί τις υποχρεώσεις του προς την Αδελφότητα. Μόνος του θα αποδεχθεί ή όχι τις προτροπές του Σεβασμίου Διδασκάλου για βελτίωση του Εαυτού. Τέλος μόνος του θα αποφασίσει αν θα τηρήσει τις δεσμεύσεις του αυτές.

Ταυτόχρονα ο Τέκτων συμμετέχει στις δραστηριότητες μιας Αδελφότητας. Λαμβάνει μέρος σε ένα συλλογικό Έργο το οποίο του δίνει τις δυνατότητες να αποφύγει την απομόνωση και την μοναξιά που είναι δυνατόν να του δημιουργήσει τόσο σοβαρά υπαρξιακά προβλήματα. Η συνειδητοποίηση της υπαρξιακής μας απομόνωσης, δηλαδή ο φυσικός αρχικά και ο ψυχικός διαχωρισμός μας στην συνέχεια, από κάθε άλλη οντότητα, είναι κατά τον Erich Fromm (1900 - 1980) η πηγή του άγχους του σύγχρονου ανθρώπου.

Η συμμετοχή στην Αδελφότητα και μάλιστα στις δραστηριότητες μια πολύ στενής ομάδας ατόμων με ίδια λίγο ή πολύ ενδιαφέροντα, δίνει την δυνατότητα στο Τέκτονα να αντιμετωπίσει την επόμενη τελευταία βασική ανησυχία σύμφωνα με τους Υπαρξιστές. **Την έλλειψη νοήματος στην Ζωή.** Χιλιάδες ερωτήσεις ταλαιπωρούν τον σύγχρονο άνθρωπο ώστε να ερωτά όπως ο Leon Tolstoy (1828 – 1910) στο έργο του *My confession, my religion, the Gospel in Brie'* «Τι θα έρθει από αυτό που κάνω σήμερα και που μπορεί να κάνω αύριο; Ποιο το όφελος από όλη την ζωή μου; Γιατί να ζω; Γιατί να εύχομαι για κάτι; Γιατί να κάνω κάτι; Υπάρχει κανένα νόημα στη ζωή μου που δεν θα καταστραφεί από τον αναπόφευκτο θάνατο που με περιμένει;».

Διάφοροι φιλόσοφοι και ψυχολόγοι έχουν διαφορετικές απαντήσεις σε αυτά τα δύσκολα ερωτήματα. Ο Camus πιστεύει ότι η μόνη φιλοσοφική ερώτηση είναι, αν θα συνεχίσει κανείς να ζει αφού συνειδητοποιήσει

πλήρως την παντελή έλλειψη νοήματος στην ζωή του, ενώ ο Frankl θεωρεί ότι υπάρχει νόημα ζωής ακόμη και όταν υποφέρουμε. Για τον Yalom το πρόβλημα ξεκινά από κάτι βαθύ και ουσιαστικό που αυτός ο ίδιος ο άνθρωπος θα ορίσει ως νόημα. Για αυτόν δεν υπάρχει προκαθορισμένο νόημα στο Σύμπαν. Ο ίδιος ο άνθρωπος πρέπει να αναλάβει την ευθύνη της δημιουργίας του και να μην ζητά έτοιμα νοήματα.

Η Τεκτονική στην αντιμετώπιση αυτής της βασικής ανησυχίας προτείνει την συλλογική δράση. Ο Τέκτων συμμετέχει μαζί με άλλους Αδελφούς, τους οποίους πραγματικά τους αισθάνεται Αδελφούς, σε συνεδρίες οι οποίες του προσφέρουν τον πνευματικό, φιλοσοφικό, υπαρξιακό και επιστημονικό στοχασμό που χρειάζεται. Από την μια ο άνθρωπος χρειάζεται νόημα στην ζωή του. Από την άλλη να λάβει τα αναγκαία εφόδια για την δική του πορεία γνώσης του Εαυτού. Η Γνώση του Εαυτού είναι από μόνη της μια μεγάλη πρόκληση ώστε να δώσει στον καθένα από μας από μόνη της νόημα στην ζωή του

Εκτός όμως από αυτό τον στοχασμό, η Φιλανθρωπία και η Αγαθοεργία είναι μερικές από τις πρόσθετες δραστηριότητες που κάποιος από μας μπορεί να βρει στο περιβάλλον της Στοάς του, οι οποίες θα του δώσουν ένα ακόμη νόημα στην ζωή του. Η ευχαρίστηση δε και η πληρότητα, που ο ίδιος θα αισθανθεί με την συμμετοχή του σε μια τέτοια δραστηριότητα, θα του αναπτερώσει την αισιοδοξία του και θα του δώσει τις δυνάμεις αυτές που θα χρειαστεί για να ξεπεράσει τις δύσκολες στιγμές που σίγουρα θα έρθουν στην ζωή μας.

Το ίδιο το ενδιαφέρον μας για μια δημιουργική ζωή θα μας οδηγήσει σε δράση για μια τέτοια ζωή. Ζώντας με τον τρόπο αυτό θα αισθανθούμε την ανάγκη να βρεθούμε για λίγο μόνοι μας ώστε να γνωρίσουμε τις πραγματικές ανάγκες μας και κατά συνέπεια τον πραγματικό ενδιαφέρον μας για την ζωή που θέλουμε να ζήσουμε.

Η μοναχικότητα θα μας οδηγήσει στην ελεύθερη επιλογή του τρόπου ζωής. Και η ελεύθερη επιλογή μιας ζωής τέτοια όπως ο καθένας από μας θα θέλει να ζήσει, θα μας δώσει την δυνατότητα ενός θανάτου με πληρότητα και αξιοπρέπεια βάζοντας θεμέλια για την ίδια την Αθανασία μας.

Η Τεκτονική, σύμφωνα με όσα είπαμε απόψε, είναι μια μέθοδος η οποία μπορεί να μας οδηγήσει σε μια τέτοια πορεία ζωής ώστε να αντιμετωπίσουμε με ορθό και εποικοδομητικό τρόπο τα τέσσερα βασικά ερωτήματα όπως οι Υπαρξιστές φιλόσοφοι και ψυχολόγοι τα ορίζουν. Τότε θα αναφωνήσουμε και εμείς σαν άλλος Ζαρατούστρα «Α! Αυτό ήταν η ζωή; Ε! τότε άλλη μια φορά»⁶.

⁶ Nietzsche F *Τάδε έφη Ζαρατούστρα*, Διαμανός, 2009

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Ασημάκης Π. (Επιμ.) *Σύγχρονες Ψυχοθεραπείες στην Ελλάδα*, Ασημάκης, Αθήνα 2000
- Γεωργαντά Ε. *Τι Είναι Ψυχοθεραπεία.*, Ασημάκης, Αθήνα 2003
- ΕΜΣΤΕ *Τυπικά Αμίλλης*, ΕΜΣΤΕ, Αθήνα 2001
- Nietzsche F *Τάδε έφη Ζαρατούστρα*, Δαμιανός, 2009
- Yalom I. *Η Θεραπεία του Σοπενάουερ*, Άγρα, Αθήνα 2005
- Yalom I *Στον κήπο του Επίκουρου*, Άγρα, Αθήνα 2011
- Yalom I *Υπαρξιακή Ψυχοθεραπεία*, Άγρα, 2020